

АРХЕОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ САКРАЛЬНИХ ОБ'ЄКТІВ КИЄВА НА ЛАНДШАФТНОМУ ТЛІ

Щурко Юрій Володимирович

10 клас, Коцюбинського гуманітарного ліцею,
м. Ірпінь, смт. Коцюбинське
E-mail:uraha@mail.ru

Мета роботи: застосування комплексного підходу при археологічних дослідженнях сакральних об'єктів Києва .

Актуальність дослідження: дана роботи тісно вплітається в програму вивчення курсу «Історії України» та «Географії України», адже історія виникнення Київської Русі дуже актуальна, а вивчення поєднання антропогенних та природних ландшафтів у шкільному курсі дуже стисле. Тому, саме такий ракурс роботи дає можливість глибше та цікавіше поглянути на вже відомі факти та об'єкти , оцінити раціональне використання природного тла для забудови.

Новизна та перспективність роботи полягає у аналізі та узагальненні розрізаних матеріалів про сакральну спадщину Києва вписану у ландшафтне тло

Завдання науково-дослідницької роботи:

- дослідження сакральної спадщини Києва ;
- міжгалузеві комплексні узагальнення і сумісний аналіз різнобічних матеріалів;
- проаналізувати ландшафтні передумови виникнення міста Києва;
- виявити причини та передумови сакралізації ландшафтів Києва;
- аналіз досліджень давніх підземних сакральних об'єктів;
- аналіз досліджень давніх наземних сакральних об'єктів;
- групування давніх сакральних об'єктів Києва за ландшафтно-історичними районами міста.

Результатом дослідження є аналіз та узагальнення досліджень давніх підземних та наземних сакральних споруд Києва, їх ландшафтного тла, ролі у сакралізації у ландшафтно-історичних районах міста.

У ході виконання роботи зроблено висновки:

- безумовну містобудівну, сакральну та стратегічну цінність мало сполучення природних ландшафтів Київського плато широколистяно-лісового типу (лесове горбогір'я) та заплавно-терасових ландшафтів долини Дніпра;
- природну обумовленість розташування «градів», монастирів, храмів і попередніх сакральних об'єктів верхнього міста, а також можливість існування печерних комплексів лише при наявності потужних лесових відкладів Київських горбів;
- непересічну цінність археологічних досліджень сакральних об'єктів, щодо їх конструктивних особливостей в залежності від ландшафтного розташування;
- необхідність консервування зберігання і музеєфікації археологічних решток стародавніх об'єктів міста та охорони їх середовища;
- неприпустимість непрофесійного втручання в історичне середовище міста.

Практичне значення: дослідження давньої сакральної спадщини Києва – столиці нашої держави, одного з найдавніших та найвеличніших міст Європи, сприяє популяризації знань про археологічну цінність ландшафтів столиці. Демонструє прадавні традиції раціонального використання природних умов у антропогенній забудові, що є зразком для сучасників. Роботу доцільно використовувати для поглиблення знань в царині історії та дозволяє розкрити археологію як науку для школярів.

1. *Ант: Вісник археології, мистецтва, культурної антропології. Випуск 13-15. – 2005. – 192 с., іл.;*
2. *Асаєв Ю. Архітектура Київської Русі. К.: Будівельник, 1969*

3. Барцевский Н. Е., Купраш Р. П., Швидкий Ю. Н. Геоморфология и рельефообразующие отложения г. Киева. —К.: Наукова думка, 1989.-196 с.
4. Божественна стратегія» Україна молода, ст. 89 4 грудня 2012 р
5. Г. Ю Івакін Сергій Олександрович Висоцький Оповіді про стародавній Київ,—К., Радянська Школа, 1982—110 с.

ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ МИТРОПОЛИТА МИКОЛАЯ (ЄВГЕНА ЮРИКА)

Вільшанецький Віталій Романович

11 клас, ЛСЗШ № 8, слухач Львівської обласної МАН

Науковий керівник: **В. Ф. Кметь,**

доцент директор Наукової бібліотеки

Львівського національного університету

імені Івана Франка, кандидат історичних наук

Митрополит Миколай є неординарною постаттю церковної історії ХХ ст. Прийнявши православ'я, він віддано служив церкві, наголошуючи, що своїм учинком здійснив крок до повернення чистоти Володимирового хрещення та правонаступництва апостольської традиції. Водночас ієрарх упродовж всього часу служіння зберіг гідність і пошану до духовної традиції, у якій виріс сам, і заради збереження якої присвятив своє життя.

Забезпечуючи юрисдикційних розвиток єпархії і використовуючи сприйнятну для радянського режиму риторику, що помітно з текстів збережених проповідей та послань, митрополит зумів забезпечити захист тих визначальних пріоритетів, що дозволяли виховувати християнську свідомість вірних навіть під потужним атеїстичним тиском. Близкучий інтелектуал та знавець мов, людина з широким поглядом на життя у канонічному та літургійному житті намагався виховувати і громадсько-суспільні зобов'язання церковної громади. Уміння зберегти єпархіальну структуру, міжконфесійну толерантність, здатність знаходити компроміси і не загострювати небезпечних для церкви загалом і громадянина зокрема політичні конфлікти, стали справжніми історичними уроками для духовенства українських церков наступних десятиліть. Особливої уваги заслуговує особиста позиція митрополита, який, ризикуючи не лише становищем, рятував учасників національно-визвольного руху.

Упродовж останніх років було опубліковано низку матеріалів до біографії видатного ієрархів – архівних документів, спогадів сучасників, які засвідчують непересічність ієрарха як в історії Православної церкви, міжконфесійних відносин, так і в суспільно-громадському житті вірних. Цим визначається **актуальність** представленого дослідження.

Об'єктом дослідження є особистість митрополита Миколая – Євгена Юрика. **Предметом дослідження** є душпастирська діяльність ієрарха. **Метою** наукової роботи є дослідження життя Євгена Юрика та його діяльності як православного митрополита, що, у свою чергу, передбачало вирішення наступних **завдань**: відтворити життєвий шлях Євгена Юрика; простежити еволюцію його поглядів від греко-католицького священика до митрополита Руської православної церкви; дослідити роль митрополита у середовищі православної ієрархії РПЦ; проаналізувати стосунки митрополита з греко-католицьким духівництвом і вірянами; проаналізувати ставлення органів радянської влади до особи митрополита.

Наукова новизна роботи полягає у систематизації джерельних та гомілетичних матеріалів до життєпису митрополита Миколая (Юрика), укладенні наукової біографії історичної постаті.

Праця складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури. У першому розділі зосереджено увагу на біографії ієрарха, в другому проаналізовано